

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość dla nauczycieli
edukacji wczesnoszkolnej
w szkołach podstawowych

Katarzyna Pluta

Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
w Kielcach

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

WSTĘP

Celem niniejszego opracowania jest przybliżenie nauczycielom/nauczycielkom (zwanych dalej nauczycielami) zagadnień istotnych z punktu widzenia planowania i organizowania edukacji zdalnej uczniów/uczennic (zwanych dalej uczniami) klas młodszych. Zaprezentowany materiał powinien być inspiracją do poszukiwania nowoczesnych rozwiązań, opartych często na technologiach informacyjno-komunikacyjnych (TIK) możliwych do wykorzystania w uczeniu się na odległość najmłodszych uczniów.

Edukacja zdalna to proces nauczania pobudzany i kierowany przez nauczyciela w sposób bezpośredni lub pośredni za pomocą mediów pozwalających pokonać dystans czasowy i przestrzenny. Jest to rozwiązanie polegające na tym, że uczniowie nie uczęszczają na stacjonarne zajęcia, lecz uczą się samodzielnie w wybranym przez siebie miejscu i czasie; często pod kierunkiem nauczyciela, z którym kontaktują się za pomocą e-maili, telefonu lub w inny sposób. Media, z jakich korzystają uczniowie, to urządzenia cyfrowe, aplikacje i zasoby dostępne w sieci, jak również tradycyjne podręczniki i inne środki dydaktyczne.

Uczenie się dzieci w wieku wczesnoszkolnym cechuje ciągła ciekawość poznawcza i wysoka motywacja. Mimo niskiego poziomu samodzielności, uczniowie w tym wieku mają potrzebę działania oraz sprawstwa. Są kreatywni i chętni do odkrywania rzeczy dla nich nowych. Proces uczenia się w klasach I–III powinien więc być oparty na różnorodnych metodach aktywizujących dzieci do działania, z uwzględnieniem elementów zabawy i ciekawej fabuły tematycznej. Wskazane jest również, aby materiał nauczania odnosił się do tego, co dzieciom jest szczególnie bliskie, co sprawia, że ich zaangażowanie w proces uczenia się wzrasta.

Zintegrowana forma zajęć na pierwszym etapie kształcenia stanowi o specyfice edukacji w klasach młodszych. Edukacja na poziomie wczesnoszkolnym wymaga więc szczególnej staranności w doborze strategii, metod i form pracy. Dobór metod, form pracy czy środków dydaktycznych powinien być dostosowany zarówno do celów zajęć, jak i do poziomu rozwoju intelektualnego uczniów rozpoczynających edukację szkolną. Zajęcia zintegrowane zaplanowane w blokach tematycznych powinny być podzielone na mniejsze fragmenty trwające około 30 minut pracy. Dzień zajęć z uczniami powinien rozpoczynać się od swobodnego kilkunastominutowego

spotkania, które może nawiązywać do tematyki danego dnia pracy lub być poświęcone na podtrzymywanie i budowanie relacji w klasie. Zajęcia właściwe, organizowane w jednostkach półgodzinnych, powinny uwzględniać różne formy pracy: pracę z całą grupą, pracę w małych zespołach (podział na pokoje) oraz indywidualną. Podziału na grupy i pracy w pokojach trzeba uczniów nauczyć. Nie należy zakładać, że dzieci od razu przystąpią do pracy w grupach. Na nabycie tej umiejętności trzeba poświęcać systematycznie czas i wdrażać uczniów do takiej formy zajęć.

Planując zajęcia z uczniami w klasach I–III, należy mieć również na uwadze to, że nie wszystkie umiejętności uwzględnione w podstawie programowej klas młodszych mogą być z powodzeniem rozwijane za pośrednictwem nowoczesnych technologii. Nauka czytania, pisania i liczenia wymagają bezpośredniego zaangażowania uczniów, niekiedy manipulacji konkretnymi elementami, działania i ćwiczeń praktycznych.

Nauka czytania organizowana w formie zajęć zdalnych powinna uwzględniać takie formy jak czytanie indywidualne, czytanie z podziałem na role, czytanie głośne i ciche. Do rozwijania umiejętności czytania uczniowie mogą wykorzystywać teksty przygotowane i udostępnione przez nauczycieli, materiał zawarty w podręczniku lub wybrane książki z literatury dziecięcej. W przypadku tych ostatnich należy zaplanować wykorzystanie tekstów literackich, w tym obowiązujących lektur, mając pewność, że wszyscy uczniowie mają do nich dostęp¹. Jeżeli nauczyciel udostępnia teksty dodatkowe, których nie ma w podręczniku, wówczas powinien zadbać, aby materiał był dostosowany do uczniów. Nie jest wskazane, jeżeli nie wynika to z celów zajęć, aby uczeń korzystał z tekstu dostępnego bezpośrednio na stronie internetowej. Należy pamiętać, że poziom umiejętności czytania jest różny u dzieci. Uczniowie klas młodszych mają często trudności w czytaniu (szczególnie dzieci przejawiające symptomy specyficznych trudności w czytaniu) i informacje zamieszczone bezpośrednio na stronie internetowej mogą zakłócać uwagę uczniów, a krój i wielkość czcionki mogą utrudniać czytanie.

Nauka pisania realizowana od klasy pierwszej uwzględnia takie etapy jak usprawnianie motoryczne ręki i ćwiczenia grafomotoryczne, a następnie naukę

¹ Niekiedy wymaga to współpracy z rodzicami i wspólnego organizowania książek dla dzieci.

pisania liter oraz ich połączeń. Rozwój tych umiejętności w warunkach edukacji zdalnej może być realizowany indywidualnie przez uczniów pod kierunkiem nauczyciela, przy wsparciu rodziców. Ćwiczenia motoryczne to często elementy zabaw i zajęć ruchowych, zabawy oparte na takich czynnościach jak lepienie, malowanie, rysowanie, kolorowanie, nawlekanie, wydzieranie itp. Nie ma więc takiej aplikacji, która z powodzeniem zastąpi tego typu ćwiczenia. Planując zajęcia zintegrowane w formie zdalnej, należy uwzględnić te aktywności w fazie pracy indywidualnej. Wcześniej jednak warto poprosić rodziców o pomoc w przygotowaniu niezbędnych materiałów i uprzedzić o ćwiczeniach wykonywanych przez dziecko. Można również zachęcać rodziców do tego typu zabaw wspólnie z dzieckiem. Pisanie liter i ich połączeń powinno odbywać się pod kierunkiem nauczyciela. Nauczyciel demonstruje sposób kreślenia liter, dokładnie wskazując punkt rozpoczęcia i kierunek kreślenia linii. Dzieci, tak jak w sali lekcyjnej, powinny mieć przygotowaną tackę z piaskiem lub kaszą, na której wcześniej odtwarzają kształt danej litery, następnie w przygotowanej dużej liniaturze, a następnie w małej, piszą poznawane litery. Arkusze z poszerzoną liniaturą należy udostępnić rodzicom z prośbą o wydrukowanie odpowiedniej liczby egzemplarzy. Wzory liter zaprezentowane na kartach zeszytów ćwiczeń nie są wystarczające do nauki pisania. W procesie tym niezbędna jest rola nauczyciela, który udziela właściwych wskazówek dotyczących pisania liter i ich połączeń.

Nauka liczenia, rozwój umiejętności arytmetycznych oraz kształtowanie innych umiejętności i pojęć matematycznych wymaga aktywności uczniów, czynności na konkretach i manipulowania nimi. Demonstrowanie sytuacji na ekranie komputera w formie prezentacji, na tablicy interaktywnej lub w podręczniku jest niewystarczające do tego, aby w umyśle dziecka powstawały odpowiednie reprezentacje pojęć matematycznych. Nauka matematyki w formie zdalnej powinna być właściwie zorganizowana. Na początku warto skierować prośbę do rodziców, aby pomogli dzieciom w zorganizowaniu niezbędnych materiałów, które uczeń powinien mieć dostępne w dowolnym momencie. Niezbędny matematyczny powinien zawierać różne przedmioty do liczenia, klocki, sznurek, kolorowe wstążki, małe pudełeczka do segregowania, woreczki strunowe itp. Zgromadzone środki, dostępne w dowolnym momencie zajęć usprawniają pracę uczniów, pozwalają na samodzielne działanie. Kluczowe w manipulacjach matematycznych jest werbalizowanie wykonanych

czynności, na które nauczyciel powinien zwrócić szczególną uwagę. Należy również zwrócić uwagę na to, aby uczniowie podczas działań na konkretach nie wykonywali tych czynności według instrukcji nauczyciela. Ważne jest, aby uczeń miał zostawioną swobodę na podejmowanie samodzielnych prób i odkrywanie własnych rozwiązań.

W nauce matematyki w edukacji zdalnej dużo trudniejsze wydaje się również rozwiązywanie zadań tekstowych i innych problemów matematycznych. Konieczna często współpraca w grupie w tym zakresie może być organizowana w zespołach, z wykorzystaniem możliwości podziału uczniów na tzw. pokoje. W takich warunkach uczniowie mogą dzielić się pomysłami i dyskutować nad rozwiązaniem bardziej wymagających zadań matematycznych.

Uczniowie klas młodszych potrafią wykorzystać nowoczesne rozwiązania oparte na TIK, jeżeli są do tego odpowiednio przygotowani. Posiadają swoistą intuicję i chęć eksperymentowania z nowymi aplikacjami. Nie obawiają się tego, że ich użycie może zakończyć się porażką. Są odważne w stosowaniu strategii prób i błędów w uczeniu się oraz rozumieją system znaków i piktogramów stosowanych w szeregu narzędzi cyfrowych. Warto więc wykorzystać tę umiejętność i włączać w edukację dzieci klas I–III metody i formy pracy oparte na TIK. Zakres kompetencji cyfrowych, jakie powinien posiadać uczeń klas młodszych, zostały opisane w podstawie programowej edukacji wczesnoszkolnej, w obszarze edukacja informatyczna. Jej głównym założeniem jest to, „iż zajęcia komputerowe w klasach I–III powinny służyć poznawaniu i wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych do wspomagania nauczania wczesnoszkolnego w zakresie innych obszarów edukacyjnych (tj. język polski, język obcy, matematyka, edukacja społeczna i przyrodnicza)”².

Organizując edukację zdalną, warto wybierać środowisko, które jest dla dzieci łatwo dostępne i daje możliwość pracy synchronicznej, tj. Microsoft Teams, Google Meet, Zoom. Praca na platformach powinna być wzbogacona narzędziami dostępnymi online, które są dostosowane do potrzeb i możliwości poznawczych najmłodszych i mogą faktycznie wspierać uczenie się uczniów. Dopełnieniem mogą być materiały audiowizualne oraz zasoby internetowe publikowane na stronach dla najmłodszych.

² Pluta K., (2021), *TIK w edukacji wczesnoszkolnej, czyli rola i możliwości wykorzystania wybranych narzędzi cyfrowych w uczeniu się dzieci klas młodszych*, „Kwartalnik Edukacyjny”, nr 1–2 (104–105), wiosna–lato, s. 38.

Wybierając narzędzia dostępne online, należy kierować się tym, aby to były zasoby otwarte, łatwe w obsłudze dla dziecka, dostosowane do jego potrzeb i możliwości edukacyjnych.

Edukacja zdalna wiąże się ze swoistymi barierami, do których najczęściej należy utrudniony kontakt z uczniami oraz pomiędzy nimi. Na poziomie edukacji wczesnoszkolnej trudności w edukacji na odległość wiążą się również z niskim poziomem kompetencji cyfrowych, ograniczeniami w korzystaniu ze sprzętu (dostęp do smartfonu, tabletu lub komputera) czy poczty elektronicznej. Ważne jest również to, aby uczniowie byli wdrażani do samodzielnej pracy, mieli wyrabiane nawyki samokontroli i samooceny. Z punktu widzenia nauczycieli w omawianym kontekście istotną staje się również kwestia związana ze znajomością właściwych i bezpiecznych narzędzi cyfrowych rekomendowanych dla najmłodszych uczniów, takich, by umożliwiały one realizację procesu edukacyjnego zgodnego z założeniami metodyki edukacji wczesnoszkolnej. Zaufanie uczniom w młodszym wieku szkolnym, przekonanie nauczycieli, że dzieci w klasach I–III potrafią z zaangażowaniem oraz samodzielnie realizować szereg zadań w warunkach edukacji zdalnej jest kluczowe w osiągnięciu zakładanych celów edukacyjnych.

Dużą trudnością w edukacji dzieci młodszych jest brak bezpośredniego kontaktu między nimi. To wpływa nie tylko na osłabienie relacji w klasie i wzrost poczucia osamotnienia, ale mocno determinuje efekty uczenia się. Należy pamiętać, że uczenie się jest procesem społecznym i najlepiej jest realizowane w warunkach pracy grupowej. Uczenie się wzajemne od siebie jest szczególnie ważne w przypadku małych dzieci, które uczą się poprzez obserwowanie innych, wymianę opinii, pomysłów oraz wzajemne podpowiedzi i sugestie. Należy więc zadbać o to, aby w miarę możliwości uczniowie wchodzili w interakcje w czasie edukacji zdalnej, za pośrednictwem dostępnych komunikatorów. Czas spędzany z rówieśnikami pomiędzy zajęciami w czasie pobytu w szkole to szereg sytuacji, kiedy dzieci dzielą się swoimi przeżyciami, tym, co je ostatnio zafascynowało i chcą koniecznie o tym opowiedzieć kolegom i koleżankom w klasie oraz swojemu nauczycielowi. Okazji do wspólnych rozmów nie można „zgubić” w formie edukacji zdalnej. Warto wygospodarować sobie codziennie 15 minut przed każdym dniem zajęć na rozmowy o tym, „co u nas słychać”. Przykładem tego może być przeprowadzenie w formie rundki dla chętnych lub wszystkich uczniów pod dowolnym hasłem, np. *wczoraj mnie*

zaskoczyło ..., wczoraj rozśmieszyło mnie..., dziś nie mogę się doczekać na...

Chwila na spontaniczne rozmowy wpłynie na zbudowanie relacji w klasie. Może być również momentem wprowadzającym do tematyki zajęć w danym dniu.

Nowoczesne technologie odgrywają istotną rolę w edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Dzięki ich zastosowaniu łatwiej jest im pracować, pokonywać szereg trudności związanych z uczeniem się czy też niwelować pewne deficyty, które byłyby niemożliwe do przewyciężenia np. bez używania komputerów. Wymaga to jednak indywidualizacji w planowaniu i organizowaniu zajęć z uczniami. Różnicowanie poziomu zadań dla uczniów oraz ich dobór do potrzeb i możliwości poznawczych dzieci jest koniecznością w pracy zdalnej z uczniami. Wynika to z faktu, iż uczniowie klas I–III najczęściej uczą się pod kierunkiem nauczyciela, który monitoruje postępy uczniów i koryguje na bieżąco błędy uczniów.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ ZDALNYCH

Temat: Klasowa biblioteczka

Klasa: II

Etap edukacyjny: edukacja wczesnoszkolna

Cele kształcenia – wymagania ogólne

Kształcenie ogólne w szkole podstawowej ma na celu:

- rozwijanie kompetencji, takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość;
- rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania.

Kształcenie ogólne na poziomie edukacji wczesnoszkolnej ma na celu:

- potrzebę i umiejętność samodzielnego, refleksyjnego, logicznego, krytycznego i twórczego myślenia;
- umiejętność poprawnego posługiwania się językiem polskim w mowie i piśmie, pozwalającą na samodzielną aktywność, komunikację i efektywną naukę;
- umiejętność czytania na poziomie umożliwiającym samodzielne korzystanie z niej w różnych sytuacjach życiowych, w tym kontynuowanie nauki na kolejnym etapie edukacyjnym i rozwijania swoich zainteresowań.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń w zakresie edukacji polonistycznej:

- słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia, w różnych sytuacjach życiowych, wymagających komunikacji i wzajemnego zrozumienia;
- czyta w skupieniu po cichu teksty zapisane samodzielnie w zeszytach oraz teksty drukowane;
- pisze krótkie teksty, wykorzystując aplikacje komputerowe;

- stosuje poprawną wielkość liter w zapisie tytułów utworów, książek.

Uczeń w zakresie edukacji społecznej:

- wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się, w tym przyjmując rolę lidera zespołu, i komunikuje się za pomocą nowych technologii.

Uczeń w zakresie edukacji plastycznej, w tym w zakresie działalności ekspresji twórczej:

- wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp.

Uczeń w zakresie edukacji technicznej:

- wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne: (a) z zastosowaniem połączeń nierozłącznych: sklejanie klejem.

Uczeń w zakresie edukacji informatycznej:

- posługuje się komputerem lub innym urządzeniem cyfrowym oraz urządzeniami zewnętrznymi przy wykonywaniu zadania;
- tworzy proste rysunki, dokumenty tekstowe, łącząc tekst z grafiką, np. zaproszenia, dyplomy, ulotki, ogłoszenia; powiększa, zmniejsza, kopiuje, wkleja i usuwa elementy graficzne i tekstowe – doskonali przy tym umiejętności pisania, czytania, rachowania i prezentowania swoich pomysłów.

Cele szczegółowe lekcji/zajęć w języku ucznia

- biorę udział w głosowaniu poprzez aplikację Mentimeter;
- uczestniczę w dyskusji klasowej i z uwagą słucham wypowiedzi innych osób;
- czytam ze zrozumieniem tekst Ewy Stadtmüller *Biblioteczka*³;

³ Dobrowolska H., Konieczna A., (2009), *Wesoła szkoła i przyjaciele. Edukacja wczesnoszkolna w klasie 2. Podręcznik. Część 1*, Warszawa: WSiP.

- układam pytanie do tekstu i udzielam odpowiedzi na pytania postawione przez nauczyciela oraz innych uczniów;
- dzielę się pomysłami dotyczącymi organizowania klasowej biblioteczki;
- przygotowuję jeden slajd w programie PowerPoint prezentujący ulubioną książkę;
- wykonuję zakładkę z kartonu i kolorowego papieru do książki wg instrukcji podanej przez nauczyciela.

Kryteria sukcesu

- napiszę tytuły książek, które są najczęściej lub najrzadziej wybierane przez uczniów w naszej klasie;
- z uwagą przeczytam opowiadanie pt. *Biblioteczka* i ułożę do niego jedno pytanie;
- odpowiem na pytania dotyczące przeczytanego opowiadania;
- przedstawię w grupie swój pomysł na stworzenie klasowej biblioteczki;
- przygotowuję jeden slajd o swojej ulubionej książce;
- wykonam z papieru zakładkę do książki wg podanej instrukcji.

Metody pracy, techniki stosowane podczas zajęć

- zabawa integrująca,
- metoda podająca: wyjaśnienie,
- dyskusja,
- praca z tekstem,
- burza mózgów,
- ćwiczeniowa.

Środki dydaktyczne i zasoby do wykorzystania w czasie lekcji/zajęć, w tym wykorzystanie TIK

- platforma edukacyjna Teams, Google Meet lub Zoom;
- prezentacja do głosowania przygotowana w aplikacji Mentimeter;

- tekst opowiadania Ewy Stadtmüller *Biblioteczka*;
- prezentacja PowerPoint jako plik współdzielony do pracy indywidualnej uczniów;
- materiały plastyczne: karton biały lub kolorowy, papier kolorowy, klej i nożyczki.

Przewidywany czas:

150 minut (zalecana przerwa co 30 minut)

Proponowany przebieg lekcji/zajęć (uwzględniający czynności nauczyciela i czynności uczniów ujęte w formie operacyjnej, np. nauczyciel tłumaczy, wyjaśnia, uczniowie dyskutują)

Przed zajęciami nauczyciel prosi uczniów o przygotowanie swojej ulubionej książki.

Ćwiczenie wprowadzające (5 minut)

Nauczyciel wita się z uczniami, wywołując dzieci, które:

- Lubią czytać książki ...
- Lubią baśnie i bajki ...
- Lubią czytać wiersze ...
- Czytają codziennie ...
- Uwielbiają książki o zwierzętach ...

Uczniowie w odpowiedzi na postawione pytania klikają „łapkę” na czacie spotkania lub w inny dostępny sposób sygnalizują odpowiedź.

Dyskusja z całą grupą na temat czytania książek (10 minut)

Nauczyciel prowadzi z uczniami rozmowę na temat wartości wynikających z czytania książek. Moderuje dyskusję uczniów następującymi pytaniami:

- Kiedy i w jakich sytuacjach sięgacie po książki? Kiedy najczęściej czytacie ulubione książki?
- Czy ktoś i w jaki sposób zachęca was do czytania?

- Jak sobie organizujecie miejsce i czas na czytanie?
- Czy i kiedy czytacie wspólnie z rodzicami/dziadkami?
- Dlaczego czytacie książki?
- Jakie książki macie w swoich domowych biblioteczkach lub jakie książki najchętniej wypożyczacie w bibliotece?
- Co możemy zrobić, aby pomóc sobie wzajemnie w tym, aby każdy miał dostęp do ciekawych książek?

Głosowanie w aplikacji Mentimeter – co i jak często czytamy (15 minut)

Nauczyciel udostępnia na czacie link do prezentacji przygotowanej w Mentimeterze. Uczniowie po kliknięciu w link otwierają slajdy prezentacji i uruchamiają głosowanie w aplikacji Mentimeter. Uczniowie odpowiadają na dwa pytania:

- Wybierz dwie ulubione książki (pytanie typu wielokrotny wybór)⁴.
- Jak dużo czasu poświęcasz na czytanie książek każdego dnia? (pytanie typu wielokrotny wybór).

Przed rozpoczęciem głosowania nauczyciel wyjaśnia uczniom, w jaki sposób udzielają odpowiedzi i ile odpowiedzi na jedno pytanie mogą zaznaczyć. Wyjaśnia również, co oznacza czas zaproponowany w opcjach odpowiedzi na drugie pytanie (np. jeżeli czytam 20 lub 25 minut dziennie, to zaznaczam odpowiedź 30 minut).

Po zakończonym głosowaniu nauczyciel wyświetla podsumowanie odpowiedzi udzielonych na pierwsze pytanie. Pomaga uczniom w odczytaniu i zrozumieniu informacji przedstawionych w postaci wykresu, zwracając uwagę na wysokość słupków. Pyta uczniów, które z wymienionych książek są najbardziej przez nich lubiane, a które mniej. (Nauczyciel może zadać jeszcze kolejne pytania, które zwrócą uwagę dzieci na to, jakie informacje jeszcze możemy odczytać z wykresu).

Następnie nauczyciel wyświetla podsumowanie odpowiedzi udzielonych na drugie pytanie. Pyta uczniów o to, ile czasu najwięcej poświęcają każdego dnia na czytanie

⁴ W Mentimeterze można wskazać dowolną liczbę tytułów książek, z których uczniowie wybiorą dwie najciekawsze ich zdaniem. Przy dużej liczbie odpowiedzi tytuły mogą być mniej czytelne na wykresie. Warto na to zwrócić uwagę. Liczbę książek do wyboru oraz propozycję książek nauczyciel dostosowuje do uczniów swojej klasy.

ulubionych książek. Nauczyciel zachęca uczniów do własnych interpretacji poprzez pytania typu: *Jak myślicie? Co to znaczy...?, Czego dowiadujemy się o...?*

Uczniowie samodzielnie udzielają odpowiedzi na pytania wyświetlone przez nauczyciela (lub udostępnione w formie pliku tekstowego):

- Podaj tytuł książki, która jest najbardziej lubiana w naszej klasie.
- Podaj tytuł książki, której nikt nie wybrał (którą wybrało najmniej dzieci).

Samodzielne czytanie tekstu Ewy Stadtmüller *Biblioteczka* ukierunkowane pytaniami nauczyciela (30 minut)

Nauczyciel w komentarzu wprowadzającym do tekstu *Biblioteczka* zwraca uwagę, że możemy korzystać z różnych zbiorów bibliotecznych (domowych, szkolnych oraz zgromadzonych w bibliotekach publicznych). Zachęca uczniów do zapoznania się tekstem i prosi o zwrócenie uwagi na następujące informacje (pytania powinny być wyświetlone na ekranie):

- Dlaczego dzieci wspólnie z panią postanowiły założyć klasową biblioteczkę?
- Jakie książki dzieci postanowiły przynieść do biblioteczki?
- Co do biblioteczki chciała przynieść Kasia?
- Kto został klasowym bibliotekarzem?

Nauczyciel prosi uczniów, aby po przeczytaniu tekstu każdy z nich ułożył i zapisał w zeszyte jedno pytanie do niego.

Nauczyciel udostępnia uczniom plik z tekstem Ewy Stadtmüller *Biblioteczka* i prosi o jego przeczytanie. Uczniowie słabiej czytający powinni mieć wskazany fragment do samodzielnego czytania (w załączniku fragment dla słabiej czytających oznaczono szarym podświetleniem).

Po przeczytaniu tekstu uczniowie rozmawiają na temat przeczytanej treści, udzielają odpowiedzi na pytania postawione przez nauczyciela. Prezentują własne pytania i udzielają wzajemnie odpowiedzi na nie.

Zbieranie pomysłów na klasową biblioteczkę (30 minut)

Nauczyciel dzieli uczniów na grupy (podział na pokoje). Uczniowie pracują w zespołach 5–6-osobowych⁵ metodą burzy mózgów. Każda grupa dyskutuje i przedstawia własne pomysły na biblioteczkę klasową. Praca w grupach może być ukierunkowana pytaniami.

- Gdzie i jak zorganizujemy klasową biblioteczkę?
- W jaki sposób zgromadzimy książki?
- Kto będzie klasowym bibliotekarzem?

Po zakończonej pracy przedstawiciel każdej grupy prezentuje przygotowane propozycje, które nauczyciel zapisuje na wirtualnej tablicy.

Prezentacja ulubionej książki (30 minut)

Uczniowie indywidualnie przygotowują w programie PowerPoint jeden slajd prezentujący ulubioną książkę. Nauczyciel udostępnia uczniom plik współdzielony w aplikacji PowerPoint dostępnej na platformie Teams lub aplikacjach Google. W udostępnionym pliku każdy uczeń powinien mieć przygotowany własny slajd z imieniem i nazwiskiem, na którym zaprezentuje swoją ulubioną książkę.

Na pierwszym slajdzie należy zapisać polecenie dla uczniów: „Podaj imię i nazwisko autora oraz tytuł swojej ulubionej książki. Zachęć koleżanki i kolegów do jej przeczytania. Pamiętaj o pisowni wielką literą”.

Po wykonaniu zadania uczniowie zapoznają się z informacjami przedstawionymi na slajdzie. Nauczyciel wyświetla prezentację, krótko komentuje propozycje przedstawione przez uczniów.

Przygotowanie zakładki do książki (25 minut)

Nauczyciel prezentuje wybrane zakładki do książek. Uczniowie tworzą własną zakładkę według swojego pomysłu. Nauczyciel wyświetla na slajdzie instrukcję przygotowaną dla uczniów. Do instrukcji można dołączyć zdjęcie zakładki będącej przykładem pracy do wykonania.

⁵ Liczba osób w grupie i liczba grup powinna być dostosowana do liczebności klasy. Przed rozpoczęciem pracy grupowej nauczyciel przypomina zasady, które powinny być ustalone wcześniej. Wybiera lidera grupy. Informuje w jaki sposób uczniowie zapisują swoje pomysły. Można udostępnić każdej grupie wirtualną tablicę Padlet, na której będą zbierane pomysły uczniów.

- Przygotuj następujące materiały: kartę z białego lub kolorowego bloku technicznego, papier kolorowy, nożyczki i klej.
- Z białego lub kolorowego kartonu przygotuj szeroki pasek.
- Z kolorowego papieru wytnij dowolne kształty geometryczne, np. kwadraty, koła, trójkąty.
- Na kartonowym pasku ułóż wycięte kolorowe kształty w dowolny wzór.
- Przyklej wszystkie ułożone elementy.

Nauczyciel podsumowuje zajęcia. W końcowej części należy zwrócić uwagę na to, że uczniowie po powrocie do zajęć stacjonarnych wspólnie przygotowują klasową biblioteczkę zgodnie z przedstawionymi propozycjami.

Ewaluacja zajęć

Ewaluację zajęć zaplanowano w formularzu Forms⁶. W ankiecie należy uwzględnić pytania typu „ocena” w skali trzystopniowej (3 gwiazdki). Formularz ankiety utworzono na podstawie kryteriów sukcesu wymienionych w pierwszej części scenariusza.

- Poprawnie napisałam/napisałem tytuły książek, które są najczęściej lub najrzadziej wybierane przez uczennice/uczniów w naszej klasie.
- Poprawnie napisałam/napisałem tytuły książek, które są najrzadziej wybierane przez uczennice/uczniów w naszej klasie.
- Uważnie przeczytałam/przeczytałem opowiadanie pt. *Biblioteczka*.
- Ułożyłam/ułożyłem jedno pytanie do opowiadania.
- Poprawnie odpowiedziałam/odpowiedziałem na pytania dotyczące przeczytanego opowiadania.
- Przedstawiłam/przedstawiłem w grupie swój pomysł na stworzenie klasowej biblioteczki.
- Przygotowałam/przygotowałem jeden slajd o swojej ulubionej książce.
- Wykonałam/wykonałem zakładkę do książki zgodnie z instrukcją.

⁶ Analogiczną ankietę można przygotować i udostępnić uczniom za pomocą formularza Google.

Bibliografia

Dobrowolska H., Konieczna A., (2009), *Wesoła szkoła i przyjaciele. Edukacja wczesnoszkolna w klasie 2. Podręcznik. Część 1*, Warszawa: WSiP.

Morańska D., Ciesielska M., Jędrzejko M. Z., (2020), *Edukacja w cyfrowym świecie. Edukacja 4.0*, Toruń: Akapit.

Załączniki

Tekst opowiadania E. Stadtmüller *Biblioteczka*.